



Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 17. marraskuuta 2023
(OR. en)

15637/23
ADD 1

Toimielinten välinen asia:
2023/0403(NLE)

POLCOM 278
FDI 32

EHDOTUS

Lähtettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	17. marraskuuta 2023
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2023) 708 final – LIITE
Asia:	LIITE ehdotukseen Neuvoston päätös Kanadan sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välisellä laaja-alaisella talous- ja kauppasopimuksella (CETA) perustetussa CETA-sekakomiteassa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta päätöksen hyväksymiseksi CETA-sopimuksen 8.10 artiklan, liitteen 8-A, 8.9 artiklan 1 kohdan ja 8.39 artiklan 3 kohdan tulkinnasta CETA-sopimuksen 26.1 artiklan 5 kohdan e alakohdan mukaisesti

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2023) 708 final – LIITE.

Liite: COM(2023) 708 final – LIITE



EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 17.11.2023
COM(2023) 708 final

ANNEX

LIITE

ehdotukseen

Neuvoston päätös

Kanadan sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välisellä laaja-alaisella talous- ja kauppasopimuksella (CETA) perustetussa CETA-sekakomiteassa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta päätöksen hyväksymiseksi CETA-sopimuksen 8.10 artiklan, liitteen 8-A, 8.9 artiklan 1 kohdan ja 8.39 artiklan 3 kohdan tulkinnasta CETA-sopimuksen 26.1 artiklan 5 kohdan e alakohdan mukaisesti

LIITE

Luonnos

CETA-SEKAKOMITEAN PÄÄTÖS N:o [.../...],

annettu [päivämäärä],

8.10 artiklan, liitteen 8-A, 8.9 artiklan 1 kohdan ja 8.39 artiklan 3 kohdan tulkinnasta

CETA-SEKAKOMITEA, joka

ottaa huomioon Kanadan sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välisen laaja-alaisen talous- ja kauppasopimuksen (CETA) 26.1 artiklan 5 kohdan e alakohdan,

ottaa huomioon 29 päivänä tammikuuta 2021 annetun CETA-sekakomitean päätöksen N:o 2/2021,

palauttaa mieleen yhteisen tulkitsevan välineen 6 jaksossa ilmaistun yhteisymmärryksen,

pyrkii edelleen selventämään osapuolten 8 luvun mukaisia aikomuksia 8.10 artiklan (Kohtuullinen ja oikeudenmukainen kohtelu) ja liitteen 8-A (Välillinen pakkolunastus), 8.9 artiklan (Sijoitukset ja sääntelytoimenpiteet) 1 kohdan ja 8.39 artiklan (Lopullinen välitystuomio) 3 kohdan osalta,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

1. Kohtuullinen ja oikeudenmukainen kohtelu

Selkeyden vuoksi todetaan, että 8.10 artiklaa on tulkittava seuraavasti:

- (a) 8.10 artiklan 2 kohdassa oleva luettelo on tyhjentävä;
- (b) 8.10 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukainen oikeussuojan epäämistä koskeva kanne edellyttää ensin paikallisten oikeussuojakeinojen käyttämistä loppuun, paitsi jos saatavilla ei ole kohtuudella paikallisia oikeussuojakeinoja tehokkaan muutoksenhaun tarjoamiseksi tai jos paikalliset oikeussuojakeinot eivät tarjoa kohtuullista mahdollisuutta tällaiseen muutoksenhakuun.

Määrittäessään, onko kyseessä oikeussuojan epääminen, tuomioistuimen olisi otettava huomioon, että se ei ole muutoksenhakutuomioistuin kansallisten tuomioistuinten päätösten osalta eikä sen pitäisi ryhtyä tutkimaan kansallisten tuomioistuinten päätösten asiasisältöä.

- (c) Jotta 8.10 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitetun oikeussuojan epäämisen ja oikeusturvan perustavanlaatuisen rikkomisen voidaan katsoa tapahtuneen, oikeudelliseen tai hallinnolliseen menettelyyn täytyy liittyä epäasianmukaista ja vilpillistä menettelyä, joka ei täytä kansainvälisesti hyväksyttyjä oikeudenkäytön ja oikeudenmukaisen menettelyn perusnormeja ja joka järkyttää oikeudellisen hyväksyttävyyden tunnetta tai on sen kannalta yllättävää, kuten oikeussuojan saatavuuden tai oikeudellisen edustuksen perusteeton epääminen, kuulemismahdollisuuden puuttuminen, syrjivä kohtelu tuomioistuimissa, selvästi puolueelliset ja korruptoituneet tuomarit, täydellinen tai perusteeton menettelyn

avoimuuden puute, kuten menettelystä tai päätöksen perusteluista ilmoittamatta jättäminen.

- (d) Toimenpide on 8.10 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettulla tavalla ilmeisen mielivaltainen, jos on selvää, että toimenpide ei ole rationaalisesti yhteydessä oikeutettuun politiikan tavoitteeseen, kuten silloin, kun toimenpide perustuu ennakkoluuloihin tai puolueellisuuteen eikä perusteltuun syyhyn tai tosiseikkaan.
- (e) Selkeyden vuoksi todetaan, että toimenpide tai toimenpidesarja on 8.10 artiklan 2 kohdan d alakohdassa tarkoitettua ”kohdennettua syrjintää ilmeisen väärin perustein, kuten sukupuolen, rodun tai uskonnollisen vakaumuksen perusteella”, jos sijoittajaan kohdistetaan toimenpiteessä tai toimenpiteiden sarjassa erilaista kohtelua lainvastaisten syiden, kuten sukupuolen, rodun tai uskonnollisen vakaumuksen, pohjalta. 8.10 artiklan 2 kohdan d alakohtaa ei saa tulkita siten, että se estäisi osapuolia myöntämästä etuuskohtelua sukupuolten tai rotujen tasa-arvon edistämiseksi tai muulla tavoin puuttumasta sosioekonomisesti muita heikommassa asemassa olevien ryhmien aliedustukseen.
- (f) Sen määrittäminen, että jokin toimenpide tai toimenpidesarja on 8.10 artiklan 2 kohdan e alakohdassa tarkoitettua ”sijoittajien huonoa kohtelua, kuten pakottamista, painostamista ja häirintää”, edellyttää, että osapuolen todetaan syyllistyneen vakavaan väärinkäytökseen. Tätä määritettäessä merkityksellisiä näkökohtia voivat olla sijoittajalle aiheutuva haitta tai haitan uhka, kuten väitetyn häirinnän tai pakottamisen toistuminen ja jatkuminen, ja osapuolen toimien perustelut, esimerkiksi se, toimivatko viranomaiset toimivaltansa puitteissa tai oliko kyse vallan väärinkäytöstä.
- (g) Sopimuksen 8.10 artiklan 4 kohdan mukaan sijoittajalle annetut vaikutelmat voidaan ottaa huomioon vain siltä osin kuin ne ovat merkityksellisiä arvioitaessa 8.10 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua kohtuullisen ja oikeudenmukaisen kohtelun velvollisuuden rikkomista. Vaikutelmista ei voi syntyä oikeutettuja odotuksia, jos varovainen ja valveutunut sijoittaja ei olisi kohtuudella luottanut näihin vaikutelmiin tehdessään sijoituksen, erityisesti siksi, että tällaiset vaikutelmat eivät olleet riittävän täsmällisiä ja yksiselitteisiä eivätkä ne täyttäneet riittäviä muotovaatimuksia, kuten olisi osapuolen toimivaltaisen viranomaisen kirjallisesti antamien tietojen tapauksessa.

2. Välillinen pakkolunastus

- (h) Selkeyden vuoksi todetaan, että välillinen pakkolunastus voi olla kyseessä vain, jos sijoittajalta on perustavanlaatuisesti riistetty oikeus käyttää sijoitustaan, nauttia siitä ja myydä se ikään kuin siihen liittyvät oikeudet olisivat lakanneet olemasta.
- (i) Arvioitaessa liitteessä 8-A olevan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettua ”toimenpiteen tai toimenpiteiden joukon kestoa” olisi tarkasteltava sitä, onko omistusoikeuteen puuttuminen väliaikaista, jolloin on epätodennäköistä, että kyseessä on välillinen pakkolunastus, vai onko se pysyvää, vaikka pelkkä toimenpiteen pysyvyys ei osoitakaan, että kyseessä on välillinen pakkolunastus.
- (j) Liitteessä 8-A olevan 2 kohdan c alakohdassa mainituilla ”sijoituksiin perustuvilla selkeillä ja kohtuullisilla odotuksilla” viitataan odotuksiin, joita varovainen ja valveutunut sijoittaja olisi kohtuudella voinut muodostaa ja joihin sijoitusta tehtäessä luotettiin. Selkeyden vuoksi todetaan, että se, ovatko sijoittajan sijoituksiin perustuvat odotukset kohtuullisia, riippuu – siinä määrin kuin se on merkityksellistä – esimerkiksi siitä, onko valtio antanut sijoittajalle sitovat kirjalliset takeet, ja valtion

sääntelyn luonteesta ja laajuudesta tai mahdollisesta valtion sääntelystä kyseisellä sektorilla.

- (k) Toimenpiteen tai toimenpiteiden joukon vaikutus vaikuttaa liitteessä 8-A olevassa 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla ”ilmeisen kohtuuttomalta”, jos se on selvästi ja ilmeisesti liiallinen suunniteltuihin politiikan tavoitteisiin nähden.
- (l) Selkeyden vuoksi todetaan, että osapuolen toimenpiteisiin, jotka on suunniteltu ja joita sovelletaan liitteessä 8-A olevassa 3 kohdassa tarkoitettujen oikeutettujen yleisen hyvinvoinnin tavoitteiden suojaamiseksi, sisältyvät toimenpiteet, jotka on toteutettu ilmastomuutoksen torjumiseksi tai sen nykyisiin tai tuleviin seurauksiin puuttumiseksi. Tällaiset toimenpiteet eivät muodosta välillistä pakkolunastusta, elleivät ne ole selvästi ja ilmeisesti liiallisia suunniteltuihin politiikan tavoitteisiin nähden.

3. Ilmastomuutos

- (m) Osapuolet vahvistavat uudelleen oikeutensa toteuttaa yleisen edun nimissä sääntelyä oikeutettujen julkisen politiikan tavoitteiden saavuttamiseksi ympäristön suojelemiseksi 8.9 artiklan 1 kohdan mukaisesti muun muassa toteuttamalla toimenpiteitä ilmastomuutoksen hillitsemiseksi tai torjumiseksi tai sen nykyisiin tai tuleviin seurauksiin puuttumiseksi.
- (n) Tulkittaessaan sijoituksia koskevan luvun määräyksiä tuomioistuin ottaa asianmukaisesti huomioon monenvälisten ympäristösopimusten, kuten Pariisin sopimuksen, mukaiset osapuolten sitoumukset. Eritoten voidaan todeta, että osapuolten 8 luvun mukaisia oikeuksia ja velvollisuuksia olisi tulkittava tavalla, joka tukee osapuolten kykyä panna täytäntöön kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä koskevat sitoumuksensa hyväksymällä tai pitämällä voimassa toimenpiteitä, jotka on suunniteltu ja joita sovelletaan ilmastomuutoksen hillitsemiseksi tai sen nykyisiin tai tuleviin seurauksiin puuttumiseksi.

4. Olennaisten turvallisuusetujen suojaaminen

Osapuolet vahvistavat, että CETA-sopimuksen 28.6 artiklan mukaisesti minkään tässä sopimuksessa ei saa tulkita estävän Kanadaa eikä Euroopan unionia tai sen jäsenvaltioita toteuttamasta toimia, joita jompikumpi osapuoli pitää tarpeellisina olennaisten turvallisuusetujensa suojaamiseksi sodan tai muun kansainvälisissä suhteissa ilmenevän hätätilanteen aikana, mukaan lukien toimenpiteet, jotka vaikuttavat sijoittajiin tai näiden sijoituksiin.

5. Perusoikeuksien suojaaminen

Selkeyden vuoksi todetaan, että CETA-sopimuksen 8.9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu osapuolten oikeus säännellä oikeutettujen julkisen politiikan tavoitteiden saavuttamista sisältää toimenpiteet, jotka on toteutettu perusoikeuksien suojaamiseksi Pariisissa 10 päivänä joulukuuta 1948 tehdyn ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen mukaisesti.

6. Sijoittajien kanteista johtuvien rahallisten vahingonkorvausten laskeminen

Selkeyden vuoksi 8.39 artiklan 3 kohdan mukaiset rahalliset vahingonkorvaukset

- (o) eivät saa olla suuremmat kuin sijoittajalle tai, tapauksen mukaan, paikallisesti sijoittautuneelle yritykselle koituneet tappiot tai vahingot, sellaisina kuin ne on arvioitu rikkomispäivänä;
- (p) vastaavat ainoastaan rikkomisesta aiheutuneita tai siitä johtuvia tappioita tai vahinkoja; ja
- (q) määritetään kohtuullisella varmuudella, eivätkä ne saa olla spekulatiivisia tai hypoteettisia.

Tuomioistuin laskee rahallisen vahingonkorvauksen ainoastaan riitaosapuolten toimittamien tietojen perusteella ja ottaa tapauksen mukaan huomioon seuraavat seikat:

- (r) vahinkoa kärsineen osapuolen tahallisesta tai huolimattomasta toiminnasta johtunut myötävaikutus;
- (s) vahinkojen lieventämättä tai ehkäisemättä jättäminen;
- (t) aiemmat vahingonkorvaukset tai samasta tappiosta saadut korvaukset, mukaan lukien kotimaisesta korvausjärjestelmästä saadut korvaukset; tai
- (u) omaisuuden palauttaminen tai toimenpiteen kumoaminen tai muuttaminen.

Tehty ..., ...

CETA-sekakomitean puolesta

Puheenjohtajat